

Sygn. akt I C 966/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

Protokolant: p. o. prot. sęd. Oliwia Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2020 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa T. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S.

o zapłatę kwoty 1521,50 zł

oddala powództwo.

(...)

UZASADNIENIE

T. P. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w S. o zapłatę kwoty 1521,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28.05.2020r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w związku z kolizją drogową z dnia 10 maja 2019r. Powód dochodził różnicy pomiędzy kwotą, wynikającą z faktury nr (...) na kwotę 3136,50 zł, wystawionej tytułem najmu pojazdu przez poszkodowanego, a kwotą, wypłaconą dotychczas w postępowaniu likwidacyjnym przez pozwanego (1615 zł), wraz z odsetkami należnymi od dnia następnego po dniu wydania decyzji przez pozwanego.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła, że zaproponowała poszkodowanemu bezgotówkowy najem pojazdu zastępczego od współpracującego z pozwaną podmiotu, wg stawki 95 zł za dobę. Poszkodowany nie skorzystał z tej oferty i wynajął pojazd za cenę przewyższającą ofertę pozwanej. Wypłacając odszkodowanie z tego tytułu, pozwana uznała za uzasadniony cały okres najmu, ale za stawkę 95 zł za dobę.

Stan faktyczny:

W dniu 10 maja 2019r. w kolizji drogowej uszkodzony został samochód osobowy marki V. (...), nr rej. (...), należący do S. K., który użyczył pojazd D. W.. Pozwany był ubezpieczycielem sprawcy wypadku z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Poszkodowany D. W. zgłosił szkodę u pozwanego w dniu 10 maja 2019r.

Poszkodowany w okresie od 10 do 27 maja 2019r. wynajmował od powoda samochód zastępczy marki H. (...), nr rej. (...), za cenę 150 zł + VAT (184,50 zł brutto) za dobę. Powód wystawił poszkodowanemu w dniu 27 maja 2019r. fakturę nr (...) na kwotę 3136,50 zł.

W dniu 27 maja 2019r. poszkodowany przelał na powoda wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Pismem z dnia 27.05.2019r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności, tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu. Pozwany wypłacił z tego tytułu odszkodowanie w kwocie 1615 zł, przyjmując stawkę w wysokości 95 zł za dobę. Nie zgadzając się z wysokością wypłaconego odszkodowania, powód ponowił wezwanie, wzywając pozwanego – pismem z dnia 6.05.2020r. - do zapłaty kwoty 1521,50 zł.

Dowód:

umowa użyczenia samochodu k-6

faktura nr (...) na kwotę 3136,50 zł, k-7

umowa najmu pojazdu z dn. 10.05.2019r., k-8

umowa cesji wierzytelności z dn. 27.05.2019r., k-10

wezwanie do zapłaty z dn. 27.05.2019r., k-11; z dn. 6.05.2020r., k-13

W następstwie zgłoszenia szkody, pozwany przedstawił poszkodowanemu (wysyłając wiadomość na wskazany adres e-mail: (...)) propozycję bezgotówkowej organizacji pojazdu zastępczego. Przedstawił mu trzy przykładowe oferty przedsiębiorców, zajmujących się wynajmowaniem samochodów, współpracujących z pozwanym, proponując jednocześnie pomoc w zorganizowaniu pojazdu zastępczego, za cenę 95 zł brutto za dobę. Pozwany wskazał, że niezbędny jest kontakt z ubezpieczycielem w celu wyrażenia zainteresowania ofertą, podał adres e-mail i numer telefonu. Ponowna propozycja najmu pojazdu zastępczego została przedstawiona podczas przeprowadzenia oględzin pojazdu w dniu 16.05.2019r.

Dowód:

wiadomość e-mail z 10.05.2019r. k-26-27

protokół szkody k-28-30

decyzja pozwanej z dn. 22.06.2019r. k-31

pismo pozwanego z dnia 27.05.2020r., k-16-17

oświadczenia: (...) sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., k-32-47.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kwestia odpowiedzialności pozwanej za skutki wypadku z dnia 10 maja 2019r., jak również legitymacji czynnej, nie była sporna. Powód uzasadnił swoją legitymację czynną wobec pozwanego ubezpieczyciela tym, że nabył wierzytelność o wypłatę odszkodowania, z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, od poszkodowanego, na podstawie cesji (art. 509 k.c.). Poza sporem było również, że dotychczas pozwana wypłaciła powodowi kwotę 1615 zł, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Należność dochodzona w pozwie obejmowała różnicę między kosztami wynajmu samochodu zastępczego, naliczonymi przez powoda, a wysokością odszkodowania, wypłaconego przez pozwanego ubezpieczyciela. Sporna była wysokość stawki za dobę najmu pojazdu.

Poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego podmiotu, oferującego wypożyczenie auta zastępczego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także więc w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, aby stawki najmu pojazdu nie odbiegały rażąco od średnich stawek na rynku lokalnym. W rozpoznawanej sprawie istotne jest jednak, że strona pozwana oferowała poszkodowanemu, już w dniu zgłoszenia szkody, bezgotówkowy wynajem pojazdu zastępczego w jednej ze współpracujących z nią wypożyczalni, bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat. Wskazała stawkę 95 zł za dobę, po której możliwy jest najem pojazdu w zbliżonym standardzie do uszkodzonego. Poszkodowany nie skorzystał z tej oferty, wynajmując pojazd zastępczy od powoda za dużo wyższą cenę, przy czym nie zachodziły tu żadne szczególne warunki uzasadniające wybór podmiotu, oferującego te same usługi po niemal dwukrotnie wyższych kosztach, zwłaszcza w sytuacji, gdy to nie poszkodowany ponosił te koszty, a obowiązek ten spoczywał na ubezpieczycielu sprawcy wypadku.

Należało zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, że zasada pełnej kompensacji szkody nie może przewidywać jakichkolwiek, dowolnych kosztów, tylko ze względu na fakt, że finalnie koszty te ponosić ma nie sprawca szkody, a jego ubezpieczyciel. W rezultacie przyjęcia stanowiska, że koszty związane ze szkodą winny zostać pokryte niezależnie od ich wysokości doprowadzić może do niewspółmiernego obciążania ubezpieczycieli nierzadko rażąco wygórowanymi żądaniami podmiotów, świadczących usługi, związane z najmem zastępczym.

Ustalona przez powoda stawka 184,50 zł brutto za dobę, była zawyżona, co słusznie podnosiła pozwana. Koszt najmu pojazdu zastępczego, przedstawiony w dołączonej do pozwu fakturze, nie może być uznany za ekonomicznie uzasadniony. Wprawdzie poszkodowany nie ma obowiązku szukania najtańszej oferty na rynku, jednak w rozpoznawanej sprawie takiej konieczności nie było, skoro otrzymał ofertę od pozwanej już w dniu zgłoszenia szkody. Dla poszkodowanego oferta ta nie była mniej korzystna co do świadczonych usług, natomiast istotna była cena tych usług (95 zł za dobę). Rację miał pozwany, powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 kc). Skorzystanie z oferty, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 95 zł za dobę gwarantowałoby wypełnienie tego obowiązku. Jeśli jednak poszkodowany skorzystał z innej oferty bez uzasadnienia szczególnymi okolicznościami, to wówczas wyższe koszty tej usługi obciążają poszkodowanego, niezależnie od tego, że powód, który wynajął mu samochód za cenę dużo wyższą - 184,50 zł za dobę - twierdzi, że stawka ta nie jest rażąco wygórowana w porównaniu z cenami innych wypożyczalni na rynku. Nie kwestionując uprawnienia poszkodowanego do wyboru wypożyczalni, wskazać należy, że w sytuacji, gdy dokonał on wyboru, nie kierując się kryterium celowym i ekonomicznym (nie uiszczył wynagrodzenia za najem pojazdu w gotówce, lecz w formie cesji wierzytelności, w konsekwencji nie był zainteresowany negocjowaniem cen najmu, skoro i tak, to nie on ponosił ten koszt), to taka decyzja nie może wpływać na obowiązek odszkodowawczy pozwanego. Oferta pozwanego kompensowałaby bowiem szkodę. Wynajęcie auta za dużo wyższą stawkę, bez względu na zakres i jakość usług, prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i nie zasługuje na uwzględnienie. Istotnym jest, że poszkodowany nie liczył się z kosztami najmu pojazdu zastępczego, skoro powód niejako zwolnił go z obowiązku minimalizacji szkody, dostarczając bezpłatnie auto zastępcze. Z tego punktu widzenia wybór poszkodowanego oferty powoda był racjonalny, korzystał z podstawionego samochodu nie ponosząc żadnych kosztów najmu, przy czym został zapewniony, że wszystkie koszty pokrywa zakład ubezpieczeń. Oczywiście takie zachowanie powoda nie kreuje obowiązku odszkodowawczego i jego zakresu. W dalszym ciągu zakład ubezpieczeń odpowiada tylko w granicach art. 361 kc. Odszkodowanie ma zrekompensować szkodę, nie może służyć wzbogaceniu poszkodowanego.

Obowiązkiem odszkodowawczym nie mogą być objęte koszty, wynikające ze świadomego lub niedbałego postępowania poszkodowanych, którzy wbrew obowiązkowi minimalizacji szkody, zawierają umowę najmu pojazdu zastępczego z przedsiębiorcą, oferującym usługi po zawyżonych cenach. Jak bowiem wyżej wskazano, istniała obiektywna możliwość wynajęcia podobnego samochodu za dużo niższą cenę. Jeżeli jednak poszkodowany

zdecydował się na droższą opcję, to wywołane tym dodatkowe koszty, nie powinny obciążać odpowiedzialnego za szkodę ubezpieczyciela (art. 361 § 1 kc).

Zgodnie z art. 826 § 1 kc, w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22.04.1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16.10.1998r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26.11.2002r., I CKN 1993/00).

Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 kc, ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Zgodnie z art. 354 § 1 kc, dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno - gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2). Nie oznacza to, jak już wyżej wskazano, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku. Nie można jednak zaakceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela. Wybór podmiotu, świadczącego usługę najmu należy do poszkodowanego, jednak decyzja w tym zakresie nie może powodować wzrostu zobowiązania ubezpieczyciela ponad niezbędny, uzasadniony zakres kosztów najmu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 822 kc i art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 kc, art. 361 § 1 i 2 kc, art. 363 § 1 i 2 kc, powództwo oddalono, jako nieuzasadnione.